

Standardisering utan gränser

7 november 2006

Hans Jeppson

Statssekreterare för handelsfrågor

Utrikesdepartementet

Varför skall staten engagera sig i standardiseringen?

Utgångspunkter:

- **Kostnadsminskningar i produktionen**
- **Välfärdsvinster för konsumenter**
- **Standardiseringen är helt privat**
 - Den nuvarande standardiseringsorganisationen har fungerat i 5 år
- **Sverige har en framskjuten plats i det internationella arbetet**
 - Forum för att driva svenska intressen
- **Staten kan ha en stödjande roll**

Kopplingar till politikområden

- **Hälsa, miljö-, säkerhet**
 - Del av reglering
- **Konkurrenskraft**
 - Viktigt inslag för väl fungerande offentlig upphandling
- **Marknadsliberalisering**
 - samverkan mellan olika aktörer
 - reglering

Sveriges Standardiseringsråd - SSR

- **Ansvaret för verksamheten åligger de olika standardiseringsorganisationerna**
- **SSRs roll - en koppling mellan stat och näringsliv**
 - Delat huvudmannaskap
 - Staten
 - Svenskt Näringsliv
 - Genom SSR har regeringen möjlighet till insyn och främjande roll men styr inte standardiseringsorganens arbete

Statens bidrag

- **29 Mkr per år**
- **Syfte:**
 - Medverka till att Sverige har en standardiseringsorganisation som på ett effektivt sätt tillvaratar svenska intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet
- **Skydd för medborgares liv och hälsa prioriteras**
- **Användarna ges stöd**

Standardiseringsverksamheten

- **Kostnader för standardiseringsarbetet i de tre svenska standardiseringsorganisationerna: ca 200 Mkr/år**
- **Finansiering genom:**
 - Försäljning av standarder etc. ca 50%
 - Projektavgifter från intressenter 35%...
 - ...varav från offentliga intressenter 10%
 - Statsbidrag 15%
 - Statens del ca 1/4

Kommittéarbete

- **Staten genom myndigheterna deltar direkt i standardiseringsarbetet – i de tekniska kommittéerna**
- **Huvudsyfte: tillvarata vissa allmänna intressen som ligger i myndighetens åtagande**

Myndigheternas engagemang

- **Sammanställning pågår**
 - Lång lista med fokus på produktsäkerhet och skydd för medborgares liv, hälsa och säkerhet
 - Centrala områden i det offentliga åtagandet
 - Deltagandet har accelererat genom införande av ”den nya metoden”
 - Genomförande av den inre marknaden
 - ”Better regulation”
- **Men vissa myndigheter passiva!**

Medel för konkurrenskraft?

- **SSRs strategi framhåller att andra länder betraktar standardiseringen som ett instrument för tillväxt, konkurrenskraft, innovation och småföretagande**
- **Hur skall det offentliga engagera sig här?**
- **SME: hur underlättar vi för dem?**

Men entusiasmer i all ära....

Representativiteten inom standardiseringen?

- **Grunden i tekniska standarder – men numera alltmer standarder av annan karaktär**
- **Balansen i deltagandet – finns det frågetecken?**
 - Krympande industriell bas, ökat brukarintresse?
 - Konsulter och certifierare i standardiseringsarbetet – intressekonflikt eller kompetenstillskott?
 - Kan enskilda intressen få för stort inflytande?
 - Är standardiseringsarbetet förankrat i företags/myndighets ledningarna?

Standardisering för innovation – eller hämsko för nytänkande?

- **Standardisering som ett effektivt medel för tillväxt, innovation och konkurrenskraft!**
- **Men: är det alltid en fördel att standardisera?**
 - Kan standardisering verka innovationshämmande?
 - Kan standarder hindra nya teknologier/idéer?
 - Skapas "onödiga" bördor för företag/organisationer?
 - Framgångsrika företag skulle annars kunna etablera "de facto" standarder – bra eller dåligt?
- **Diskussion och debatt är viktig!!**

Utveckling internationellt

- **Arbetet flyttas från Europa till de internationella organen**
 - Nya aktörer; t.ex. Kina
 - Internationella standarder ger ökade möjligheter att komma in på nya marknader
 - Kan kanske föra ut europeiska lösningar globalt
 - Arbetet blir mödosammare, långsammare.

Tjänsteområdet

- **EU:s ansträngningar på tjänsteområdet återspeglas i standardiseringen**
- **Frågorna berör sällan en enskild myndighet, utan snarare förutsättningarna för en effektiv tjänstemarknad horisontellt**
- **Viktigt instrument för att främja tillväxt**
- **Litet intresse bland tjänsteföretagen**
 - exempel: outsourcing av fabriksdrift, sjukvårdstjänster m.m.

Utveckling: Offentlig verksamhet

- **Offentliga verksamhetsområden; finns stora effektivitets- och välfärdsvinster att hämta**
- **Sjuk- och hälsovård, t.ex. journalsystem**
- **Upphandling av sjukvårdstjänster**

Utveckling: IT

- **Standardisering bedrivs i många organisationer och fora**
- **Flera politikområden; t.ex. upphandling, sjukvård, utbildning**
- **Stor del initierat av EU**
- **Utredning om samordning av de statliga insatserna inom IT-standardiseringen pågår**
 - Presenteras 1 juli 2007
 - Utredare är Arne Granholm (Näringsdep.)

Avtagande intresse?

- **SSR noterar att engagemanget hos svenska intressenter avtagit – men varför?**
 - Krympande industriell bas?
 - Utländska ägare?
 - Snabb teknikutveckling där arbete sker främst i informella organ för snabbare resultat?
 - Nya områden – okänd mark?

Tillvarata svenska intressen

- Hur gör vi?
- Standardiseringen sker globalt och på nya områden
- Goda förutsättningar – effektiv organisation
- ?!